

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

872. An, dum completa utrimque permutatione, facta nimirum hinc inde resignatione permutationis gratiâ, factaq[ue] beneficiorum resignatorum Collatione, non adimpletur tamen conditio aliqua ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

non mereatur; quò fit, ut Papa ei facultatem concedat (vi nempe *cit. c. beneficium*) prius beneficium alteri collatum recuperandi, modò pœnitentia illa in tempore, & è vestigio succedat; cum possessionem civilem amisisse non videatur, qui statim redit. Chok, *loc. cit. n. 20.*

3. Hinc illud quod astruit Castrop, *de benef. d. 6. p. 3. §. 5. n. 3.* Si sine tua culpa permutatio non habuit effectum in alio compermutante, eò quòd is, antequam ei conferretur beneficiù à te dimissum, mortuus sit, aut redditus incapax illius, non posse te redire ad beneficium à te dimissum, sic intelligendum: Si alter jam resignaverat, & dimissum ab eo beneficium tibi jam collatum, quia tunc priùs ex parte tua fuit perfecta permutatio, & per accidens censebitur, quòd tuum beneficium alteri compermutanti non fuerit collatum, cum per te id non steterit. Et sic tradit Garc. *loc. cit. n. 10.* citans pro hoc Gonz. *gl. 15. §. 2. à n. 40.* Quod si duo resignant ex causa permutationis, & facta collatione uni alter decedat (intellige vel physicè per mortem naturalem, vel moraliter seu civiliter incurrendo incapacitatem) ante factam sibi collationem, superstes non habeat regressum ad beneficium à se dimissum, sed illud tunc tanquam vacans alteri conferri poterit.

4. Econtra, si beneficium compermutantis jam recepisti, antequam tuum dimitteres, & tempore, quo dimittere debebas, compermutans jam decessisset, vel redditus fuisset incapax illud recipiendi, posse te utrumque, & tuum & compermutantis beneficium retinere, nisi essent incompatibilia (in quo casu, ait Garc. vacaret beneficium superstitis priùs ab eo habitum, vel saltem dabitur optio dimittendi, quod voluerit) tenent Castrop, *loc. cit. Garc. cit. n. 10. Azor loc. cit. q. 29. Less. loc. cit. n. 197. Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 2. n. 42.* (qui tamen id limitat *n. 43.* ut non procedat, ubi ex parte superviventis intercessit fraus, ut quia permutavit cum infirmo, in quo casu habet locum regula *de infirm. resig.* ita ut, si is moriatur intra 20. dies, superstes maneat sine omni beneficio, si suum jam resignavit; quia tunc illius vacet per illam resignationem, & alterius per obitum illius) Tond. *qq. benef. p. 3. c. 139. num. 9.* ubi etiam cum Lovet. tradit, resignatione mutua facta, acceptata, & provisione utrimque facta, si unus compermutantium possessionem accepit beneficii sibi de novo vi permutationis collati, alter verò eorum negligens in capienda possessione, ante eam mortuus fuerit, sit locus bonæ fortunæ pro superstite, & is utroque beneficio gaudere debeat; eò quòd verum sit dicere, eum possessionem novi illius beneficii accepisse, & necdum privatum fuisse possessione sui primi beneficii, quamdiu alter ejus possessionem non ceperat. Cujus ulteriorem rationem dat hanc ex Gonz. *loc. cit.* quòd, cum collatio una facta ex causa permutationis sit separabilis ab alia, licet altera non habeat effectum, non ideo desinat valere permutatio quòd ad aliam; quia utile per inutile vitari non debet. Quemadmodum, si alter publicantium omiserit publicare, non ideo permutatio est nulla, sed tantum corrumpit collatio illius, qui omisit publicare, pro quo citat Gonz. *ubi ante. n. 50. Paris. l. 11. q. 5. nu. 28. & seq.* Si autem compermutans, qui resignavit, decederet ante factam collationem superstiti, qui nondum resignarat, cum jam permutatio non possit habere effectum, non debetur illud beneficium super-

stiti, sed liberè providendum, tanquam vacans per dictam resignationem, asserit Garc. *cit. n. 10. in fine.*

5. Respondeo secundo: Si permutatio non habuit effectum, & fuit nulla ex culpa compermutantium, non posse illos, vel illum, ex cujus parte culpa commissa est, redire ad beneficia permutata, saltem sine nova collatione, tenent expressè Chok. *loc. cit. nu. 11.* citans Pet. Gregor. *de benef. c. 28. n. 11.* & Rotam in Roman. Canon. 17. Novemb. 1567. & in Claramontens. Monasterii 20. Octob. 1574. Item Castrop, *loc. cit. n. 3.* & à fortiore illi omnes, qui simpliciter astruunt, renunciantem ex causa permutationis, eà non effectuatà, non posse sine nova collatione illius, ad quem collatio talis beneficii spectat, redire ad beneficium dimissum, ut sunt Felin. in *c. cum venerabilis. n. 11. de excep. Selva. de benef. p. 3. q. 24. Bellam. de permut. p. 11. q. 3. Coraf. de benef. p. 1. c. 8. nu. 9. Rebuff. in pr. tit. de procur. n. 11. & 16. Mascard. de prob. Conclus. 1401. n. 3.* &c. apud Garc. *loc. cit. nu. 5.* Sic, si resignasti, & permutatio non est fortita effectum (intellige quòd ad te) tuà culpà, quia incapax es beneficii recipiendi (intellige, dum incapax te reddidisti tuà culpà, vel etiam citra culpam incapax jam antecederet eras, & de hoc sciebas) non poteris redire ad beneficium à te dimissum; quia conditio, sub qua illud dimisisti, executioni mandata est, utpote, quæ alia non erat, quàm ut alter suum tibi beneficium dimitteret, quòd fecit, adeoque tibi imputandum, quòd illud ab altero dimissum non obtineas. Castrop, *loc. cit.* ubi etiam, quòd in hoc casu ob culpam talis permutantis alter compermutans non sit privandus jure, quòd habet, ut illius sibi beneficium conferatur, si suum jam dimisit. Sic etiam, si permutatio fuit nulla, seu effectum non habuit, quia carebas legitimo titulo beneficii, quòd resignasti, & hinc ab altero compermutante evictum est, non poteris beneficium illius tibi collatum retinere, sed debebis illud dimittere, & compermutans, dum tuæ culpæ antecederet conscius non fuit, poterit ad illud auctoritate propria reverti juxta responsum præced. quia nulla fuit ejus dimissio; eò quòd fuerit facta sub conditione, quòd tu beneficium firmum illi conferendum dimitteres, quòd non fecisti. Castrop, *loc. cit.* Sic in specie, si permutatio fuit ipso jure nulla ob contemptum Patronorum, permutans non poterit reverti ad suum beneficium resignatum, non requisito consensu Patroni permutationis gratiā; sed in pœnam ingratitude taliter permutantis poterit Patronus tanquam ad vacans liberè presentare alium diversum à compermutante, qui instituendus erit. Lott. *loc. cit. n. 84.* Chok, *de permut. p. 1. c. 19. n. 13.*

Quæstio 872. An, dum completa utrimque permutatione, facta nimirum hinc inde resignatione permutationis gratiā, factaque beneficiorum resignatorum collatione, non adimpletur tamen conditio aliqua permutationi adjecta, v. g. procurandi uni permutantium pensionem aliquam ob inæqualitatem fructuum beneficii permutati, v. g. quia alter negligit dictam pensionem, ut in se receperat, procurare, vel illam à Papa impetrare non potest; regredi quis possit ad beneficium suum?

Respondet cum Boetio Ep. in Clem. unic. de rer. permut. Chok. p. 3. c. 9. n. 4. negativè. Ratio nem dat hanc; quòd, licet vel non impleat per alterum permutatione beneficii; vel aliàs evicto post impletionem permutationis beneficii, aliter redire possit ad suum beneficium, ut dictum q. praeced. Si tamen hoc, quod in beneficiis permutatis est principale, semel fuerit ac maneat impletum (beneficiis nempe hinc inde resignatis, & collatis, & pacificè possessis, nec evictis) ob solas quasdam leges extrinsecas non impletas ad restituendum beneficium nequeat agi; sed ad hujusmodi leges implendas duntaxat, praesertim, si beneficium acceptum non restituatur nec offeratur; cum generaliter in permutationibus verum sit, poenitentiae locum non esse, quando ex una parte totum impletum est, & ex altera parte saltem aliquid est impletum circa partem permutationis intrinsecam, si poenitentia talis alteri parti damnum esset illatura. De cetero, quid sit hac in parte regressus, ubi pensio jam constituta non solvitur, vide ex dictis fusè supra.

Quaestio 873. An permutantes ad sua redeuntes beneficia, fructus interim perceptos & consumptos teneantur restituere, ubi alter permutantium plus altero percepit?

Respondeo Chok. p. 3. c. 10. ex eodem Boetio, decision. Burdigalens. decis. 98. p. 1. & Abb. in c. dilecto. de preb. Quòd si possidenti jus asstitit, & non restitit, non teneri illum ad restituendum: Si verò ei jus restitit, teneri illum, etiamsi alioqui fuerit possessor bonae fidei.

Quaestio 874. An permutatio expedita per Ordinarium, per eundem Ordinarium rescindi possit, instante uno ex permutantibus, praetextu laesionis, & inaequalitatis fructuum?

Respondeo negativè. Chok. de permut. l. 3. c. 5. n. 1. Ventrigl. to. 2. annot. 4. §. 2. num. 55. remittens ad seipsum to. 1. annot. ult. in c. cum dilecti, de empr. & vendit. ac dicens, indubitatè dicendum, quòd hujusmodi permutatio ratione inaequalitatis, seu reddituum, seu onerum, non vitiat; & quamvis in eo dubitari posset de fraude aliqua, cum nemo praesumatur jactare suum, juxta c. super hoc. de renunc. nihilominus haec praesumptio non sufficiat ad rescindendam permutationem. citatque pro hoc Decium, conf. 210. n. 6. & seq. Rationem dat, quòd, cum permutatio principaliter fiat pro utilitate & necessitate Ecclesiae, id solum debeat attendi, quòd principaliter agitur, juxta l. si quis nec causam. ff. si certum petat. & non utilitas & commoditas permutantium, Ampliatur id ipsum,

ut permutatio jam facta rescindi non debeat ob praedictam rationem, etiamsi ultra dimidiam partem laesio intercesserit. Chok. loc. cit. citans Covar. l. var. resol. c. 5. n. 3. Ventrigl. loc. cit. nu. 56. citans Anchar. in Clem. unic. de rer. permut. col. 2. Abb. in c. questum. eod. tit. n. 6. Decium, cit. conf. n. 8. Neque ob stare inquit, quòd in beneficiorum permutatione servanda sit aequalitas, juxta c. 1. & c. ad quaestiones. de rer. permut. eò quòd id procedat in permutatione faciendae, non factae, quae rescindi non debeat. Quòd si tamen decepta est Ecclesia & beneficium, permutatio rescindi debet. Ventrigl. loc. cit. n. 57. citans Cald. conf. 4. de rer. permut. Cagnol. in l. 2. c. de rescind. vendit. n. 57.

2. Limitatur tamen etiam responsio, ut rescindi possit permutatio, ubi pars partem decepisset dolo, asserendo majorem valorem beneficii, juxta c. cum universorum. de rer. permut. Chok. loc. cit. n. 2. Limitatur quoque ulterius ab eodem *ibid.* nu. 3. & seq. ut non procedat in minore permutante. Idque non obstante, quòd minor in beneficiis pro majore habeatur, id enim non impedit, quo minus restitui debeat, ut apparet in Ecclesia, quae licet possit agere, & hoc respectu reputetur major, si tamen decipitur, restitui potest.

Quaestio 875. An, & qualiter permutatio utrimque completa sit publicanda?

Respondeo de hoc satis dictum supra, ubi, quoniam resignationes publicandae, & quòd dictum ibi de resignationibus aliis factis coram Ordinario, eas publicandas, idem dicendum de permutationibus coram Ordinario factis ob paritatem rationis, & quòd circa modum servandum in aliis resignationibus dictum, id quoque huc applicandum.

Quaestio 876. An consumatur turnus ex collatione facta permutationis gratia?

Respondeo: Nisi aliud sit consuetum vel concordatum, non minus ex collatione facta ex causa permutationis consumitur turnus & viciffitudo, quam per collationem ex qualibet alia vacatione. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 45. §. 3. nu. 5. citans Philip. Probum in c. cum ex illis. nu. 62. de preb. in 6. Steph. Bertrand. conf. 264. & 323. vol. 1. & cum his Chok. p. 2. c. 31. Porro de turno, ac praecipue de ejus consumptione vide plura lectu digna apud eund.

Gonz. cit. §. 3.

* * *